

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Decreta Euaristi papæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

De ordinatione diaconorum & legitimo coniugio Fo. XVIII.

& à deo mercedis præmium in æterna beatitudine percipere mereamini. Et si quid aduersi de unitate Ecclesiæ acciderit, radicitus amputei, & dei Ecclesiæ fructusque seruoque maneat inconcussa. Propter quod charissimi expectantes satagite immaculati ei inueniri in pace, & dñi nri Iesu Christi longanimitate salutem arbitramini. Estote ergo prudentes, atque vigilate in omnibus, ante oia autem mutuam in vobismetipsis charitatem continuam habentes, quia charitas operit multitudinem peccatorum, hospitales inuicem sine murmuratōe. Vnusquisque sicut accepit gratiam in alterutrum illam administrans sicut boni dispensatores multiformis gratiæ dei, si quis loquitur quasi sermones dei, si quis ministrat tanquam ex virtute quam administrat deus, ut in omnibus honorificet deus, per Iesum Christum, cui est gloria & Imperium in secula seculorum, Amen.

Incipiunt decreta Euaristi pape: de ordinatione

Diaconorum & legitimo coniugio, atque de fide & non iniuriandis Episcopis, aut lacerandis.

DILECTISSIMIS fratribus vniuersis Africæ regionis episcopis Euaristus. ¶ Consulentibus vobis fratres charissimi, quid super his, quæ in vestris continebantur scriptis visum esset, vel quid docilis ratio persuaderet, aut quid à beatis Apostolis nobis traditum, aut custoditum remaneret optantes (ut retulistis) nostris institui documentis. Si quidem dilectio vestra normam secuta prudentium ad sedem Apostolicam referre maluit, quasi ad caput, quod deberet de rebus dubijs custodire potius quam usurpatione præsumere.

A Hic sicut
cessit An
clero Ang
no dñi. uo.
sub Traj
tano impa
tore.

¶ De ordinatione septem Diaconorum.

Diaconi (quod quasi oculi vident eum episcopi) in vnaqueque ciuitate iuxta Apostolorum constituta septem debent esse, qui custodiant eorum predicantem, ne aut ipse ab insidiatoribus quoquo modo infestet, aut lædatur à suis, aut verba diuina detrahendo, aut infidiando polluant, vel despiciant, sed veritas spirituali redoleat feruore, pax predicata labijs animi cum voluntate concordet.

¶ De coniugio legitimo.

¶ Similiter custoditum & traditum habemus, ut vxor legitime viro iungatur. Aliter enim legitimum ut à patribus accepimus, & à sanctis apostolis, eorumque successoribus traditum inuenimus, non sit coniugium, nisi ab his qui super ipsam foeminae dñationem videntur habere, & à quibus custoditur, vxor petatur, & à parentibus propinquioribus sponset, & legibus det, & suo tempore sacerdotale (ut mos est) cum precibus & oblationibus à sacerdote benedicatur, & à paranymphis (ut consuetudo docet) custodita, & sociata à proximis tempore congruo petita legibus det, & soleniter accipiat, & bido vel triduo omnibus vacet & castitate custodiant, ut bonæ soboles generent, & dño in actibus suis placeant. Taliter enim & dño placebunt, & filios non spurios, sed legitimos, atque hæreditabiles generabunt. Quapropter filij charissimi, & merito illustres fide catholica suffragate, ita pacta legitima scitote esse coniugia. Aliter vero presumpta non coniugia, sed aut adulteria, aut contubernia, aut stupra, vel fornicationes potius quam legitima coniugia esse non dubitate, nisi voluntas propria suffragata fuerit & vota succurrerit legitima. Nam fructus diuinus est precepta diuina custodire. Ea quæque deferere presumptionem fieri nulli dubium est. Cur ergo indignum est unitatem Ecclesiæ custodiri: idemque omnes pariter & sentiamus, & pronuntiemus. Si enim aliter presumpta fuerint, peccant peccato ipsi transgressores seipsos qui semetipsos decipiunt. Hæc cuncta recitata per omnes Ecclesias Africanas scripta dirigite, & istis connectite, quas adiuximus istas preceptorum, ut de his quæ inique laudantur (si quod tale probari poterit) iudicium fiat, & ihibita coerceant, & preterita mala, & illicita coniugia si doceantur admitti, digna seueritate corripiant. De cætero vero caueant talia per omnes Ecclesias, ne Ecclesiæ sanctitas per nefam fatigata negligentiā, peccat priuilegia quæ est per viros venerabiles consecuta.

¶ De his vero quibus ab insidiatoribus fatigamini, unde & nos consulere, & à nobis edoceri, inter cætera voluistis, eo quod sint quidam qui arbitrantur de patre solo dictum esse, quia ipse solus habet immortalitatem, & lucem habitat inaccessibilem, ita eos apostolicis precibus ferulis, & diuinis redargutione preceptis, non enim solus pater sine filio lucem inaccessibilem habitat, quia ubi pater est, ibi etiam filium esse indubitabili fide credendum est, nam si solus pater sine filio (quod dicere nephastum est) lucem habitat inaccessibilem, necesse est ut sequestratam patrem à filio habeat mansionem, quod si ita est, quoniam modo idem filius ad dexteram patris astans à beato martyre Stephano dicitur conspici, si pater secundum eos solus dicitur sedibus lucis contineri. Absit hoc à sensu fidelium Christo in unitate fidei adherentium, quoniam sicut non obest filio cum solus dicitur pater lucem inaccessibilem habitare, ita non obest patri cum sapientia quæ est filius dicitur gyrum cæli sola circuire pater itaque cum sit inuisibilis & ingenuus in se, in filio visus Apostoli testimonio comprobatur & in filio à se inenarrabiliter

Decreta Euaristi pape.

biliter genito mansisse ac requisivisse monstrat ipso filio in ppheta loquente Qui me genuit, requieuit in tabernaculo meo, & in Euangelio: p̄ in me manēs facit opa hęc & deū nemo vidit vnq̄, nisi vnigenitus filius q̄ est in sinu p̄ris, si em̄ in sinu p̄ris erat filius ab initio, & ex corde patris verbū bonū eructatus ē, quō non ex corde paterno confitēs lucē cū eodē inaccessibilē habitasse credēdus est: Nunq̄d p̄ absq̄ vlla luce in filio potuit cōmanere, aut in tabernaculo filij sine eadē potuit requiescere, cum idē filius candor sit æternæ lucis, & speculū sine macula deitatis, quā Salomon sup salutē suā dilexissē se dicit, in cuius spēm semp̄ delectari gestiuit, sup salutē & spēm (inq̄) dilexi, illam, & p̄ luce, p̄posui hęc eā, qm̄ inextinguibile est lumē eius. Hęc ergo David ppheta lucē desiderans anxius p̄clamat, dicēs: Emitte lucē tuam & veritatē tuā, & itē: In lumine tuo videbimus lumē, in huius igit̄ luminis claritate filius seip̄m in monte tribus discipulis postēdit, q̄ metu mortis p̄teriti, p̄stratiq̄ in faciē, sibi vitæ finē adesse senserunt hanc (inq̄) lucē in se fuisse demonstrans filius p̄clamabat, & vt in eadē incederēt discipulos, p̄monebat: dū lucē habetis (inq̄) ambulate in luce, & itē: ego sum lux mūdi. Qui sequit̄ me non ambulat in tenebris, sed habebit lumē vitæ æternæ, & Euangelista: Erat lux vera, ait, quę illuminat omnē hominē venientē in hunc mundū, si hęc lux quę credētibz p̄mittit̄ in filio esse p̄bat, & cum æterno æterna esse dī, quō à vobis in accessibili luce p̄ris filius separāt. Si em̄ filius deus verus, & vita æterna est, sine dubio in hac luce simul cum p̄re habitare credēdus est, quā nullus modo n̄m in hoc mortali corp̄ constitutus p̄t aliquid enus contueri. Sed dum ap̄paruerit, tunc verē illum videbit sicuti ē, q̄ eius cōspectibus fuerit dignus coaptari, & nō sicut Moyses, cæteri q̄ ppheta p̄ ænigmata & figurā, sed ipsam veraciter in filio sc̄m Aplm̄ contuebit̄ deitatis imaginē. Nam si hunc eundē q̄ ppheta sub testimonio subsequēte sereno mēris intuitu inuestigare volueris inuenies filiū nō posse ab hac luce p̄ris penitus separari, qm̄ cū solū filiū dixerit in terra cum hoībuz conuersatū, p̄m̄ ab illo non est credēdum fieri alienū, si testimonium em̄ hoīm accipimus testimoniū dei maius ē, qm̄ hoc ē testimoniū dei qd̄ maius est, quia testificatus est de filio suo. Qui credit in filiū dei, habet testimoniū dei in se, q̄ non credit in filiū mēdacē facit eum, quia non credit in testimoniū qd̄ testificatus ē deus de filio suo. Et hoc testimoniū est, qm̄ vitam æternā dedit nobis deus, & hęc vita ē in filio eius, q̄ habet filium, habet vitam æternam, qui non habet filium dei, non habet vitam.

F Hęc scribo vobis, vt sciatis qm̄ vitam habebitis æternam, q̄ creditis in nomine filij dei. Et hęc est fiducia quam habemus ad eum, quia quocūq̄ petierimus sc̄m voluntatē eius audit nos, & scimus quia audit nos q̄qd̄ petierimus, scimus qm̄ habemus petiōes quas postulamus ab eo. Qui scit fr̄m suum peccare peccatum non ad mortē petat, & dabit ei vita peccanti non ad mortē. Est peccatum ad mortē, non pro illo dico vt roget quis: Omnis iniquitas peccatum est, & est peccatum ad mortē. Scimus q̄a omnis qui natus est ex deo non peccat, sed generatio dei conseruat eum, & malignus non tangit eum. Scimus quoniam ex deo sumus & mundus totus in maligno positus est. Et scimus quoniam filius dei venit, & dedit nobis sensum, vt cognoscamus verē Deum, & simus in vero filio eius, hic ē verus Deus, & vita æterna. Hęc vero fr̄s p̄dicatē, hęc omnibus nuntiate, vos vero inuicē exhortamini, p̄fecti estote, semp̄q̄ gaudete, pacem autē sectamini in omnes, & Deus pacis, & dilectionis erit vobiscum, deo autē & patri nostro gloria, in secula seculorum, Amen.

Item epistola Euaristi pape: quod Christus sit

caput & sponsus Ecclesię, & qualiter sacerdotes suas Ecclesias & Ecclesię eorum eos debeant diligere.

F VARISTVS vrbis Romę eps oībus p̄ Aegyptū conglutinatīs fratribz in domino salutē. Vnum nos fr̄s sentire oportet, & agere, vt (sicut legimus) in nobis vnū cor & vna anima eē probeat. Scimus nanq̄ sicut à patribz accepimus Ch̄m esse caput, cuius & membra sumus. Ipse enim est sponsus, & Ecclesia sponsa, cuius filij nos sumus. Et ideo vnum patrē habemus in cœlis Dominum, Sacerdotes vero vice Ch̄i legatione fungunt̄ in Ecclesia. Et sicut ei sua coniuncta ē sponsa, id ē, Ecclesia, sic episcopis iungunt̄ Ecclesię vnicuiq̄, p̄portōe sua. Et sicut vir nō habet negligere vxorē suā, sed diligere & castē custodire, sic ep̄s & multo magis custodire, & amare, atq̄ prudēt̄ regere debet Ecclesiā. Et velut vxor q̄ sub manu est viri, obedire debet viro suo, eumq̄ diligere & amare, potius Ecclesia etiā Episcopo suo in omnibus obedire, eumq̄ diligere & amare, vt animam suam debet, quia illud fit carnaliter, istud spiritualiter, & sicut vir non debet adulterare vxorē suam, ita nec Episcopus Ecclesiam suam, id ē, vt illam dimittat ad quam sacratus est, absq̄ inuitabili necessitate, aut Apostolica, vel regulari mutatione, & alteri se ambitus causa coniūgat. Et sicut vxori nō licet di-

cet dimittere virum ſuum, vt alteri ſe (viuente eo) matrimonio ſociet, aut eum adulteret, licet fornicatus ſit vir eius, ſed iuxta ap̄lm aut viro ſuo reconciliari debet aut manere innupta, ita eccleſiæ nō licet dimittere aut ab ea ſegregare epiſcopū ſuū, vt alteꝝ (viuente eo) accipiat, ſed aut ipſum habeat, aut innupta maneat, id eſt ne alteꝝ epiſcopū ſuo viuente accipiat, vt fornicationis aut adulteriꝝ ſui crimē incurrat, nā ſi adulterata fuerit, id eſt, ſi ſe alteri epiſcopo iunxerit, aut ſuper ſe alteꝝ epiſcopū adduxerit, aut eſſe fecerit vel deſiderauerit per acerrimā p̄cēnitentiā, aut ſuo reconciliē epiſcopo, aut innupta permaneat. Vnde & dñs loquit̄ in euangelio, dicens: Si quis viderit mulierē ad concupiſcendū, iā mōchatus eſt eā in corde ſuo: Epiſcopū vero oportet opportune atq; ſine intermiſſione eccleſiā ſuam docere, eāq; prudenter regere & amare, vt à vitijs ſe abſtineat & ſalutē conſequi poſſit æternā. ¶ Et illa cū tota reuerentia eius doctrinā debet ſuſcipere, eūq; amare, & diligere, vt legatū dei & præconem veritatis, q̄a, teſtante veritate, Quæ cūq; ligauerit ſuper terrā, erunt ligata & in cælo, & q̄cunq; ſoluerit ſuper terrā, erunt ſoluta & in cælo. Nimiſ timenda eſt fratres hæc ſententiā, & præuidēdū eſt vobis ne offendant̄ eos, q̄ tantā à dño habent poteſtatē. Et ideo potius obediendi, diligendi, & ſummopere venerādi ſunt, nō detrahēdi vel lacerandi aut eijciēdi, ſed portandi & amandi ipſo dicente dño. Qui vos audit, me audit, & q̄ vos ſpernit me ſpernit, ideo hæc vobis & om̄ibus fidelibus ſcribimus fratres vt ab his vos caueatis, & poſteris veſtris non malū, ſed bonum exemplū relinquantis, q̄m̄ iniuria epiſcopoꝝ ad Chr̄ſtum pertinet, cuius vice funguntur. Audiuiſimus em̄ quōſdā à vobis infamatos & dilaceratos epiſcopos, ac ciuitatibus proprijs pulſos q̄a alibi epiſcopi cōſtitui nō poſſunt, niſi in ciuitatibus nō minimis, & alios in eis ipſis viuentibus cōſtitutos, ideo hæc vobis ſcribimus, vt ſciatis hoc fieri nō licere, ſed proprios reuocari & integerrime reſtitui debere, illos vero q̄ adulterina cōditate ſpōſas ſuas q̄s & vxores eoꝝ p̄fixo tenore eſſe intelligimus, tenent, eijci & adulteros atq; infames fieri, eosq; ab eccleſiaſticis honoribus arceri iubemus. Si aut̄ aduerſus eos aliqua q̄relā habueritis hiſ pactis inquirendū erit, & autoritate huius ſanctæ ſedis terminandū. Et ne oīa nūc ſigillatim dicā, omne bonū (ſi ipſa p̄ ſe in vobis fuerit) charitas facere vos docebit, ſicut ecōtrario eos q̄ à ſalute alieni ſunt, omne malū facere odiū docet. Vnde & vos q̄ veri dei eſtis diſcipuli, abijcite à cordibus veſtris ante oīa diſcordias & aīoꝝ diſſenſiones, ex q̄bus omne opus malū procedit, & benignitatem ac ſimplicitatē tota mēte ſeruate. Veruntū ſcitote cūctū q̄ ſupra oēs vos labore epiſcopus, q̄a vnusq; veſtrū ſuū propriū fert laborē, ille vero & ſuū & ſinguloꝝ. Et ideo ſicut ille pro vobis omnibus, ita & vos oēs ſummopere laborare pro eo debetis, in tantū vt ſi etiā neceſſe fuerit animas veſtras pro eo ponatis, ſicut & ipſe animā ſuā pro vobis, ſi neceſſe fuerit, ponere debet, ipſo dicente ſaluatore. Bonus paſtor animā ſuā dat pro ouibus ſuis, vos vero obedite eis, & vigilate pro eis, q̄a ipſi pro vobis vigilāt, quaſi rationē pro animabus veſtris reddaturi, vt cū gaudio hoc faciāt & nō gemētis. ¶ Nō eſt itaq; à plebe aut vulgaribus hoibus arguendus, vel accuſandus ep̄s, licet ſit inordinatus, q̄a pro meritis ſubditoꝝ diſponit à deo vita rectorum. Exēplo Dauid peccantis ad cōparationē principū q̄a ex merito plebis p̄uaricant. Sacerdotes em̄ exquirere debēt peccata populorū, & ſagaci ſolicitudine vnūquemq; probare, iuxta teſtimoniū dñi ad Hieremiā loquētis. Probatorē (inqt) dedi te populo meo robuſtū, vt ſcias & p̄babis viam eoꝝ. Ideo iſta dico, q̄a inſidiator bona ſap̄iſſime ſolet conuertere in malum, & in electis ponit maculā. Vnde ſi q̄ ſunt vituperatores aut accuſatores epiſcopoꝝ, vel reliquorū ſacerdotū, non oportet eos à iudicibus eccleſiæ audiri, anteq̄ eoꝝ diſcutiat æſtimationis ſuſpicio vel opinio, qua intētiōe, qua fide, qua veritate, qua vita, qua cōſciētia, quoūe merito, ſi pro deo, aut pro vana gloria, aut inimicitia, v̄l odio, aut cupiditate iſta ſumpſerint nec ne. Hęc oīa fideliter ſunt p̄ſcrutāda & diligēt̄ p̄tractāda, Nā ſunt nōnulli q̄ præpoſitos ſuos p̄uerſe reprehēdūt, ſi vel p̄ax̄ ipſis moleſti extiterint. Idcirco recto oculo primatibus eccleſiæ p̄uidendū eſt, ne quiſq; eoꝝ innocēs vexet̄ aut ſcandalizet, intēdentibus ſn̄æ dñi quæ ait. Si quis ſcandalizauerit vnū de puſillis iſtis, melius eſt illi, vt ſuſpēdatur mola afinaria collo eius, & demergatur in profundū maris, & reliqua. Deus aut̄ omnipotēs, vt nos à præcipitate ſn̄æ probatione cōp̄ſceret (cū oīa nuda & aperta ſint oculis eius) mala tñ Sodomæ noluit audita iudicare priuſq̄ manifeſte agnoſceret quæ dicebant, vnde ipſe ait. Descendā & videbo vtrū clamorē qui venit ad me, opere cōpleuerint, an non eſt ita vt ſciam. Deus omnipotēs cui nihil abſconditū eſt, ſed omnia ei manifeſta ſunt, etiā anteq̄ fiant, non ob aliud hæc & alia multa (q̄ hic pl̄i x̄itate vitates non inferuimus) per ſe inquirere dignatus eſt, niſi vt nobis exēplū daret ne p̄cipites in diſcutiēdis & iudicādis negotijs eſſemus, & ne mala q̄rundā priuſ quisq; p̄ſumat credere q̄ probare. Cuius exēplo monemur, ne ad proferendā ſn̄iam vnq̄ p̄cipites ſimus, aut temere, indiligēt̄q; id iſcuſſa quęq; quoq̄ modo iudicemus, dicēte veritatis voce. Nolite iudicare vt nō iudicemini, in quo em̄ iudicio iudicaueritis iudicabimini, & reliq;. Nā mala audita nullum

D moucant

Epistola Euaristi pape

moueant nec passim dicta absq; certa probatione qsq; vnquā credat. Sed ante audita diligenter ingrat, ne precipitando quicq; aliq; agat. Si enim dñs omnium, Sodomoꝝ mala q̄rum clamor ad celum vsq; peruenerat, omnia sciens prius credere nec iudicare voluit quā ipse ea cū fidelibus testibus diligenter inuestigans, q̄ audierat & opere veraciter cognosceret, multo magis nos humani peccatores homines q̄bus incognita sunt occulta iudicia dei, & hæc præcauere, & nullum ante veram iustāq; probationē iudicare, aut damnare debemus, manifeste apostolo dicente Paulo q̄ ait: Tu qs es qui iudicas seruū alienū? suo enim dño stabit aut cadet, vnde & per prophetā Dauid, dñs loquitur dicens: Nolite exaltare in excelsum cornu vestrū loquentes in ceruice veteri, q̄ neq; ab oriente, neq; occidente, neq; à solitudine montium, sed dominus iudex hunc humiliabit & exaltabit, quia calix in manu dñi ex vino meraco ad plenū mixtus, & propinabit ex eo, veruntamen feces eius potabunt bibentes omnes impij terræ. Ego aut̄ annuncio in sempiternū pfallam deo Iacob. Et alibi idem ait propheta: Ab increpatione tua deus Iacob, confosus est & currus & equus. Tu terribilis es, & qs stabit aduersum te? Ex tūc ira tua, de celo aut̄ fecisti iudicium, terra timēs, & tacebit cū surrexerit ad iudicādum deus, vt saluos faceret oēs mites terræ. Et apostolus ait: Mihi vindictā, ego retribuā. Et alibi inqt idē apostolus. Sufficit vniciq; obiurgatio q̄ fit à plurimis, ita vt magis donetis & confolemini, ne forte abundantiori tristitia absorbeatur is q̄ in angustia est. Propter qd̄ obsecro vos vt cōfirmetis in illo charitatem. Et dominus in euangelio ait. Diliges dñm deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex omnibus viribus tuis, & proximū tuū sicut teipsum. Dilectio enim proximi malū non operat. Propter qd̄ iuxta apostolum inexcusabilis es o homo omnis q̄ iudicas, in quo enim iudicas alterum teipsum condemnas, eadem agens q̄ iudicas. Scimus enim q̄niam iudicium dei est secundum veritatem in eos q̄ talia agunt. Existimas aut̄ hoc o homo omnis q̄ iudicas eos q̄ talia agunt & ex omnibus q̄ tu effugies iudicium dei? An diuitias bonitatis eius, & patientiæ, & longanimitatis contemnis? Ignoras q̄niam benignitas dei ad p̄nitentiā te adduxit. Secundū autem duritiam tuam, & impenitens cor thesaurizas tibi iram in die ire & reuelationis iusti iudicij dei qui reddet vniciq; secundū opera eius. His q̄dem qui secundum patientiam boni operis gloriam & honorē, & incorruptionē q̄rentibus vitam æternam. His autem qui ex contentione, & q̄ non accēscunt veritati credūt autem iniquitati ira & indignatio tribulatio & angustia in omnē animam hois operantis malum Iudæi primū & Græci. Gloria aut̄ & honor & pax omni operanti bonum, & alibi idem apostolus. Causati enim sumus omnes sub peccato esse sicut scriptū est q̄ nō est iustus qsquā, non est intelligens, non est regrens deum, omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt, nō est qui faciat bonum non est vsq; ad vnum. Sepulchrum patens est guttur eorū linguis suis dolose agebant, venenum aspidum sub labijs eorum. Quorum os maledictione & amaritudine plenum est, veloces pedes eorū ad effundendū sanguinē, contritio & infelicitas in vijs eorum & viam pacis non cognouerunt, non est timor domini ante oculos eorū. ¶ Scimus aut̄ q̄niam qcunq; lex loquitur h s qui in lege sunt loquitur, vt omne os obstruat & subditus fiat omnis mundus deo, q̄niam ex operibus legis non iustificabitur omnis caro coram illo, per legem enim cognitio peccati. Nunc autē sine lege iustitia dei manifestata est & testificata à lege & prophetis. Iustitia autem dei per fidem Iesu Christi super omnes qui credunt. Non enim est distinctio, Omnes enim peccauerunt & egent gloria dei, iustificati gratis per gratiam ipsius per redemptionem quæ in Christo Iesu, quæ proposuit deus propitiatorē per fidē in sanguine ipsius ad ostensionē iustitiæ suæ propter remissionē præcedentium delictorum in sustentationē dei ad ostensionem iustitiæ eius in hoc tempore, vt sit ipse iustus & iustificans eum qui ex fide Iesu Christi. Item idem. Quis accusabit aduersus electos dei? deus q̄ iustificat? Quis est q̄ condemnet Chrūs Iesus qui mortuus est, imò & resurrexerit, q̄ est ad dexterā dei qui etiam interpellat pro nobis? Quis ergo nos separabit à charitate Christi. Tribulatio an angustia, an persecutio, an fames, an nuditas, an periculum, an gladius sicut scriptum est. Quia propter te mortificamur tota die, æstimati sumus sicut oves occisionis, sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos. Certus sum enim q̄a neq; mors, neq; vita, neq; angeli, neq; principatus, neq; virtutes, neq; instantia, neq; futura, neq; fortitudo, neq; altitudo, neq; profundū, neq; creatura alia, poterit nos separare à charitate dei quæ est in Christo Iesu dño nostro. Debemus aut̄ nos, vt ait idem apostolus firmiores imbecillitates infirmioꝝ sustinere, & non nobis placere, vnusq;q; vestrū proximo suo placeat in bonū ad ædificationē. Et enim Christus nō sibi placuit, sed sicut scriptū est improperia improperantiū tibi ceciderunt super me. Benedictus deus & pater dñi nostri Iesu Christi, pater misericordiarū & deus totius consolationis qui consoatur nos in omni tribulatione nra, vt possimus & ipsi cōsolari eos qui in omni pressura sunt, p̄ exhortationē qua exhortamur ipsi à deo, q̄nā sicut abundant passiones Christi in nobis, ita & p̄ Christū abundat consolatio nostra, siue aut̄ tribulamur pro vestra exhortatione & salute, siue exhortamur pro vestra exhortatione quæ operatur in

ratur in vobis tolerantia eorundem passionum quas & nos patimur, & spes nostra firma est pro vobis, scientes quoniam sicut socii passionum estis, sic eritis & consolationis. Fidelis autem deus qui non patietur vos tentari super id quod potestis, sed faciet cum tentatione etiam prouentum ut possitis sustinere. Propter quod charissimi sectamini charitate inuicem, & emulamini meliora & spiritualia, & adiuuate vos inuicem, ut deo semper in omnibus placere valeatis. Deus autem pacis sit cum omnibus vobis Amen. Data Calend. Nouembris Gallio & Bradua. CC.

Incipiunt decreta Alexandri primi pape. De sa-

cerdotibus non vexandis, nec scriptis ab eis per metum aut aliquam fraudem exigendis, Et de passione Domini in consecratione corporis eius miscenda, Et de aqua cum sale populis benedicenda, Et de fide sancte Trinitatis,

Anno dñi, us. sub Zello Adriano imperatore.

Alexander episcopus omnibus orthodoxis per diuersas prouincias, Christo domino famulantibus, Cogitantibus nobis metum diuini iudicii fratres charissimi & post vitam hanc unumquemque prout gesserit recepturus, quid veniat in querela, tacere non licuit, sed nobis vobis loqui necessitas imperauit, dicente propheta, Exalta ut tuba vocem tuam, & cui omnium ecclesiarum commissa est cura, si dissimule audiam, domino dicente, reiecitis mandatum dei, ut statuatis traditiones vestras. Quid enim aliud est reijcere mandatum dei, quam priuato consilio, iudicio humano nouis rebus constituedis liberius delectari. Vnde & alibi scriptum est: Ne transgrediaris terminos antequam posuerunt patres tui. Terminos indubitater transgredis qui statuta patrum postponit atque confundit. Peruenit namque ad conscientiam apostolicam sedis, quod nonnulli sunt tam solidi quam domini cae precepta & apostolorum, eorumque successorum statuta minime obseruant, & eos de quibus dominus ait, Qui vos tagit, tagit pupillam oculi mei, non solum tagere minime dubitant, sed etiam persequi non formidant. Et licet nos persequant, quia nec nos sine illis, nec illos sine nobis persequi possunt, quoniam illius sumus discipuli qui aias pro fratribus precepit ponere, tamen eis pericula & perditiones eorum non sumus ausi celare, ne prophetica (quod absit) danemur sententia, quod ait: Si annuntiaueris iniquo iniquitatem suam, animam tuam liberauisti. Si autem non annuntiaueris ei, sanguinem eius de manu tua requiram. Est etiam & hoc ad hanc sanctam sedem platum (quod pudet dicere) & non solum sacerdotali, sed etiam omni christiano nomini est inimicum. id est quod nonnullos episcopos vel sacerdotes aut metu compellunt, aut vi extorquent, aut fraude decipiunt, aliquas confessionis litem in altera parte quam debeant, aut pro suarum non requisitione rerum, aut quod deterius est alieni erroris secta scripturas facere & propriis manibus roborare, & contra populis recitare atque confiteri. Aliquos dicunt carceribus & ergustulis recludi, ut saltim his terribi insidijs deuiet dominum sacerdotes, & suis faueant voluntatibus. Relatum insuper est ad huius sanctae & apostolicae sedis apicem, cui summam dispositiones causarum & omnium negotia ecclesiarum ab ipso domino tradita sunt, quasi ad caput, ipsorum dicente principi apostolorum Petro: Tu es Petrus & super hanc petram ecclesiam meam aedificabo, Quod quidam aemuli Christi, eiusque sanctae ecclesiae insidiatores, sacerdotes dei ad iudices publicos accusare presumunt, cum magis apostolus christianorum causas ad ecclesias deferri, & ibidem terminari precipiat. Taliter peruariantes peruariati sunt in dominum suum, & non obediunt praecipis eius, de quibus dominus per prophetam Osee loquitur, dicens: Quasi vaccae lasciuientes declinauerunt & dilexerunt afferre ignominiam, peccatoribus suis, Et idem, vix eis quoniam recesserunt a me, vix stabunt quia peruariati sunt in me, & ego redemi eos, & ipsi locuti sunt contra me mendacia, & non clamauerunt ad me in corde suo, sed vlulabant in cubilibus suis, super triticum & vinum ruminabant & recesserunt a me. Ego erudiui & confortaui brachia eorum, & in me cogitauerunt malitiam. Reuersi sunt ut essent absque iugo, facti sunt quasi arcus dolosus. Abiciet eos dominus (ait idem propheta) quia non audierunt eum, & erunt vagi in nationibus. De his enim clericis vel laicis qui episcopos vel reliquos sacerdotes prius tam ad primates eorum quam ad reliquos accusant iudices, qui auribus eorum a quibus se laesos aestimant, inculcent, ut ab eis aut ius suum aut iustitiam recipiant apologiam. Item per eundem ait dominus propheta: Audi domus Israel & domus regis ausculta & attendite sacerdotes, quia vobiscum iudicium est, quoniam laqueus facti estis speculationi & rete expansum super Thabor, victimasque declinastis in profundum. Et ego eruditor omnium vestrorum, Et alibi: Omnes calefacti estis quasi clybanus, quia deuoratis iudices vestros. Ipsi autem declinant victimas domini in profundum, qui eos deuorant vel iniuste lacerant, quia oculi domini dicunt. Nam si modo quisque principis secularis oculos laceraret aut amoueret, esset reus malefatis an non profecto aut morti traderet aut perpetua notaret infamia. Si pro seculi potestatibus talia ab hominibus fiunt, quid pro his fieri putatis, de quibus dominus ait. Qui vos tagit, tagit pupillam oculi mei, Proculdubio hi qui eos persequuntur & amouere nituntur iniuste contra

minos antiq̄s q̄s posuerunt patres tui. Terminos indubitater transgredis q̄ statuta patrum postponit atq̄ confundit. Peruenit namq̄ ad cōscientiā apostolicā sedis, q̄ nonnulli sunt tā solidi q̄ dñi cae p̄cepta & apostolorum, eorumq̄ successorum statuta minime obseruat, & eos de quibus dñs ait, Qui vos tagit, tagit pupillā oculi mei, nō solū tagere minime dubitat, sed etiā p̄sequi nō formidat. Et licet nos p̄sequant, q̄a nec nos sine illis, nec illos sine nobis p̄sequi possunt, q̄m illius sumus discipulū q̄ aias pro fratribus p̄cepit ponere, tñ eis pericula & p̄ditiones eorum nō sumus ausi celare, ne prophetica (q̄d absit) danemur sn̄ia, q̄ ait: Si annūtiaueris iniquo iniquitatē suā, animā tuā liberauisti. Si autē nō annūtiaueris ei, sanguinē eius de manu tua requirā. Est etiā & hoc ad hanc sanctā sedē platū (q̄d pudet dicere) & nō solū sacerdotali, sed etiā omni christiano nomini est inimicū. i. quod nonnullos ep̄os vel sacerdotes aut metu cōpellūt, aut vi extorquent, aut fraude decipiūt, aliquas cōfessionis litē in alterā partē quā debeant, aut pro suarum nō requisitiōe rerū, aut quod deterius est alieni erroris secta scripturas facere & proprijs manibus roborare, & cōtrā populis recitare atq̄ cōfiteri. Aliquos dicūt carceribus & ergustulis recludi, ut saltē his terribi insidijs deuiet dñi sacerdotes, & suis faueāt volūtatibus. Relatū insup̄ est ad huius sanctae & apostolicae sedis apicē, cui summam dispositiones causarum & oim negotia ecclesiarum ab ipso dño tradita sunt, q̄si ad caput, ipsoq̄ dicēte p̄icipi ap̄loꝝ Petro: Tu es Petrus & sup̄ hāc petrā ecclesiā meā aedificabo, Quod quidā aemuli Chr̄i, eiusq̄ sanctae ecclesiae insidiatores, sacerdores dei ad iudices publicos accusare p̄sumāt, cū magis ap̄lus christianorum causas ad ecclesias deferri, & ibidē terminari p̄cipiat. Taliter p̄uaricātes p̄uaricati sunt in dñm suū, & non obediunt p̄ceptis eius, de quibus dñs per prophetā Osee loquitur, dicēs: Quasi vaccae lasciuientes declinauerūt & dilexerūt afferre ignominia, p̄cc̄toribus suis, Et idē, vix eis q̄m recesserūt a me, vix stabunt q̄a p̄uaricati sunt in me, & ego redemi eos, & ipsi locuti sunt cōtra me mēdacia, & nō clamauerūt ad me in corde suo, sed vlulabāt in cubilibus suis, sup̄ triticū & vinū ruminabāt & recesserūt a me. Ego erudiui & cōfortauī brachia eorum, & in me cogitauerunt malitiā. Reuersi sunt ut essent absq̄ iugo, facti sunt q̄si arcus dolosus. Abiciet eos dñs (ait idē p̄pheta) q̄a nō audierūt eum, & erūt vagi in nationibus. ¶ De his em̄ clericis vel laicis q̄ ep̄os vel reliquos sacerdotes prius tā ad primates eorum q̄ ad reliquos accusant iudices, q̄ auribus eorum a quibus se laesos aestimant, inculcent, ut ab eis aut ius suū aut iustā recipiāt apologiā. Itē p̄ eundē ait dñs propheta: Audi domus Israel & domus regis ausculta & attendite sacerdotes, q̄a vobiscū iudiciū est, q̄m laqueus facti estis speculationi & rete expansum sup̄ Thabor, victimasq̄ declinastis in profundū. Et ego eruditor oim vestrorū, Et alibi: Oēs calefacti estis q̄si clybanus, q̄a deuoratis iudices vestros. Ipsi autē declināt victimas dñi in profundū, qui eos deuorāt vel iniuste lacerant, q̄a oculi dñi dicunt. Nā si modo quisq̄ principis secularis oculos laceraret aut amoueret, esset reus malefatis an nō? profecto aut morti traderet aut perpetua notaret infamia. Si pro seculi potestatibus talia ab hominibus fiunt, quid pro his fieri putatis, de quibus dominus ait. Qui vos tagit, tagit pupillā oculi mei, Proculdubio hi qui eos persequuntur & amouere nituntur iniuste cōtra

D 2 aposto-